

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА БАЙРАМ ТАБРИГИ

Азиз ва қадрли ватандошлар!
Аввало, сизларни, бутун Ўзбекистон халқини Халқлар дўстлиги куни билан чин қалбимдан самимий табриклайман.

Биз Янги Ўзбекистонни барпо этиш мақсадида бошлаган ислохотларимиз жараёнида жамиятимизда миллатлараро тотувлик ва бағрикенглик муҳитини янада мустаҳкамлашни энг устувор вазифаларимиздан бири этиб белгилдик.

Дунёда Халқаро дўстлик куни деб қабул қилинган 30 июль санасини мамлакатимизда **Халқлар дўстлиги куни** деб эълон қилганимиз ва ўзига хос байрам сифатида кенг нишонлашни анъанага айлантирганимиз ҳам шундан далолат беради.

Дунё микёсида бағрикенг юрт сифатида эътироф этиладиган жонажон Ватанимизда бугунги кунда 130 дан ортиқ миллат ва элат ҳамда 16 та диний конфессия вакиллари тинч-тотув, аҳил-иноқ, ҳамжиҳат бўлиб яшамоқда. 157 та миллий маданий марказ ва 38 та дўстлик жамияти фаолият кўрсатмоқда.

Мамлакатимиздаги таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнида ўзбек, қорақалпоқ, рус, тожик, қозоқ, қирғиз ва туркман тилларида олиб борилмоқда, қардош тилли мактабларда ўқиётган фарзандларимиз давлат ҳисобидан дарслик ва бадий адабиётлар билан таъминланмоқда.

Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда вилоятларда ташкил этилган «Дўстлик уйлари» фаолияти ҳар тарафлама қўллаб-қувватланмоқда. Хусусан, Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фонди томонидан ушбу мақсадлар учун зарур маблағлар

йўналтирилмоқда, турли субсидия ва грантлар ажратилмоқда.

Миллий маданий марказларнинг моддий-техник базасини яхшилаш мақсадида улар давлат томонидан замонавий техник ускуналар, мусикий асбоблар, мебель жиҳозлари, миллий либослар билан таъминланди.

Миллий маданий марказлар фаолияти учун энг кўрам бинолар ажратиб берилди. Бу масканларда мунтазам равишда умуммиллий байрамлар, фестиваллар, концерт ва учрашувлар, танikli маданият арбобларининг чиқишлари, семинар ва конференциялар ўтказилмоқда.

«Ўзбекистон - умумий уйимиз» деган эзгу ғоя барча миллий маданий марказларнинг шioriга айлангани диққатга сазовор.

Бу жамиятимизда ҳукм сураётган миллатлараро тотувлик ва бағрикенглик муҳити, тинчлик ва осойишталикнинг амалий ифодасидир.

Ўтган йиллар мобайнида юртимизда Халқлар дўстлиги фестиваллари доирасида ўтказилган давра суҳбатлари, ижодий мулоқотлар, турли миллат вакиллари билан китоб кўргазмалари, фотокургазмалар, халқаро конференция ва бошқа маданий-маърифий тадбирлар миллатлар ва элатлар ўртасидаги дўстлик алоқаларининг мустаҳкамланишида яна бир муҳим босқич бўлди.

Чет элларда истикомат қилаётган ватандошларимиз билан алоқалар мустаҳкамланиб бормоқда.

«2022-2026 йилларда Янги Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси тўғрисида»ги фармонда миллий маданий марказларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини

янада такомиллаштириш белгилангани ҳам мазкур йўналишдаги ишларимизнинг бардавом эканини кўрсатади.

«Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили»да турли миллат ёшлари учун қўшимча қулай шароитлар яратиш, уларнинг фуқаролик бурчини ҳис этиши ва англаши, ватанпарварлик ҳиссини кучайтириш, бағрикенгликка асосланган миллатлараро мулоқот маданиятини ошириш каби хайрли ишлар олиб борилмоқда.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, сўнгги етти йилда Ўзбекистоннинг ички ва ташқи сиёсатида улкан ўзгаришлар рўй бермоқда. Буни жаҳон ҳамжамияти, халқаро экспертлар, танikli давлат ва сиёсат арбоблари ҳам эътироф этмоқда.

Марказий Осиё минтақасидаги қўшни давлатлар билан дўстона алоқалар қайта тиклангани, азалий ришталар янгича мазмунда давом эттириладигани халқимизнинг хоҳиш ва истаклари, орзу-интилишларини яққол ифода этмоқда.

Муҳтарам дўстлар!
Ҳеч кимга сир эмас, бугун дунёда бекарор вазият ҳукм сурмоқда. Халқаро майдонда давлатларнинг бир-бирига ўзаро ишончи сусайиб бормоқда. Бундай мураккаб шароитда ҳаётнинг ўзи биздан мамлакатимизда ҳукм сураётган ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат, тотувлик ва бирдамлик муҳитини янада мустаҳкамлаш, ёшларни бузғунчи ёт ғоя ва оқимлар, ташқи таъсирлардан асрашга қаратилган ишларимизни янги босқичга кўтаришни талаб этмоқда.

Кўпмиллатли ва кўпмаданиятли жамиятни оқилона бошқариш соҳасида Ўзбекистон муҳим тажриба тўплади. Бизнинг бу борадаги фаолиятимиз дунё микёсида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Биз бундан буён ҳам нодавлат ташкилотларнинг ролини кучайтириш, уларнинг ҳуқуқларини қафолатлаш орқали фуқаролик жамияти институтларини ривожлантиришга, миллати, тили, дини ва ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар, ҳар бир фуқаронинг виждон эркинлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратамиз. Мамлакатимизда миллатлар ва конфессиялар ўртасидаги тотувлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш сиёсатини изчил давом эттирамиз.

Бу олижаноб мақсад йўлида юртимиз бўйлаб бир ҳафта давомида ўтказиладиган Дўстлик фестиваллари халқимизни янада бирлаштириши, минтақамиздаги тинчлик ва осойишталик, миллатлараро ҳамжиҳатлик ва диний бағрикенглик муҳитини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонаман.

Азиз юртдошлар!
Фуратдан фойдаланиб, сизларни, бутун халқимизни Халқлар дўстлиги куни билан яна бир бор чин кўнгилдан муборакбод этаман. Жонажон Ватанимизда доимо тинчлик-осойишталик ва фаровонлик ҳукм сурсин, кўпмиллатли Ўзбекистон халқига ҳамisha бахту саодат ёр бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Хабарингиз бор, ўтаётган ойнинг бошида Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори Жилбер Унгобои бошчилигидаги делегация мамлакатимизда бўлган эди.

Таширф давомида Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори Жилбер Унгобои Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов билан учрашганди.

Самимий мулоқотлар асосида ўтган учрашувлар, шунингдек, Ўзбекистон ва Халқаро меҳнат ташкилоти ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган кўплаб тадбирлар меҳмонларда катта таассурот қолдирган эди.

Қайд этиш жоизки, таширф асносида Жилбер Унгобои «Ўзбекистон касаба уюшмалари лауреати» мукофоти топширилганди. Шунингдек, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар академиясининг «Фахрий профессор»и унвони берилганди.

Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори Жилбер Унгобои яқинда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов номига мактуб йўллади.

Унда, жумладан, шундай дейилади:

**ХАЛҚАРО МЕҲНАТ
ТАШКИЛОТИ
ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА
УЮШМАЛАРИ
ФЕДЕРАЦИЯСИНИ
Қўллаб-қувватлашга
ҲАМИША ТАЙЁР**

International
Labour
Organization

Ҳурматли жаноб Рафиқов!

2024 йилнинг 8 июлида Ўзбекистонга ташрифим чоғида сиз билан учрашганимдан бағоят мамнунман. Сизнинг самимий қабулингиз ҳамда меҳмондўстлигингиз учун ҳам алоҳида миннатдорлигимни қабул қилгайсиз.

Ўзбекистон касаба уюшмалари ҳаракатининг устувор йўналишлари ҳақида ажойиб маълумот берган суҳбатимизни юқори баҳолайман.

Ижтимоий мулоқот ва ижтимоий ҳимояни кучайтириш, шунингдек, Ўзбекистон Халқаро меҳнат ташкилотининг бир қанча конвенцияларини ратификация қилишга олиб келган тарғибот-ташвиқот ишларини қўллаб-қувватлаганингизни алоҳида қадрлайман.

Пахта терими даврида болалар меҳнати ва мажбурий меҳнатга барҳам беришдаги ролингизни ҳам юксак баҳолашга ижозат бергайсиз.

Ишончингиз комил бўлсинки, Халқаро меҳнат ташкилоти Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг институционал салоҳиятини мустаҳкамлаш борасидаги саъй-ҳаракатларида Сизни ҳамisha қўллаб-қувватлашга тайёр.

Самимий эҳтиром билан,

Жилбер УНГОБОИ

Диёра қизимиздан йиқилган рақибаси жуда узоқ йиғлади, ҳамма кўрди. Уқиниб, бақариб йиғлади, ҳамма эшитди. Начора:

ЎЗБЕКНИНГ ҚИЗЛАРИ ШУНДАЙ БЎЛАДИ

Йиғлама, елкаси ерга теккан қиз,
Осмондай орзуси сувга чўккан қиз,
Битта зарбдан мингта азоб чеккан қиз,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Минг йил бурун Қалмоқ бориб Ойбарчин,
Тўқсон алпни айлаганди ерпарчин,
Қаришга тенгламагин қаричинг,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Бу қиз дуо олган Бибиҳонимдан,
Куч олган Ўзбекнинг шавкат шонидан,
Бир қатра қони бор менинг қонимдан,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Бош ёрилса, бўрк ичида бўлади,
Қўли синса, енг ичида қолади,
Жондан ўтса, дардин ичга солади,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Диёра дегани – Ватан дегани,
Томирида покиза қон дегани,
Ўрурларда чиниққан тан дегани,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

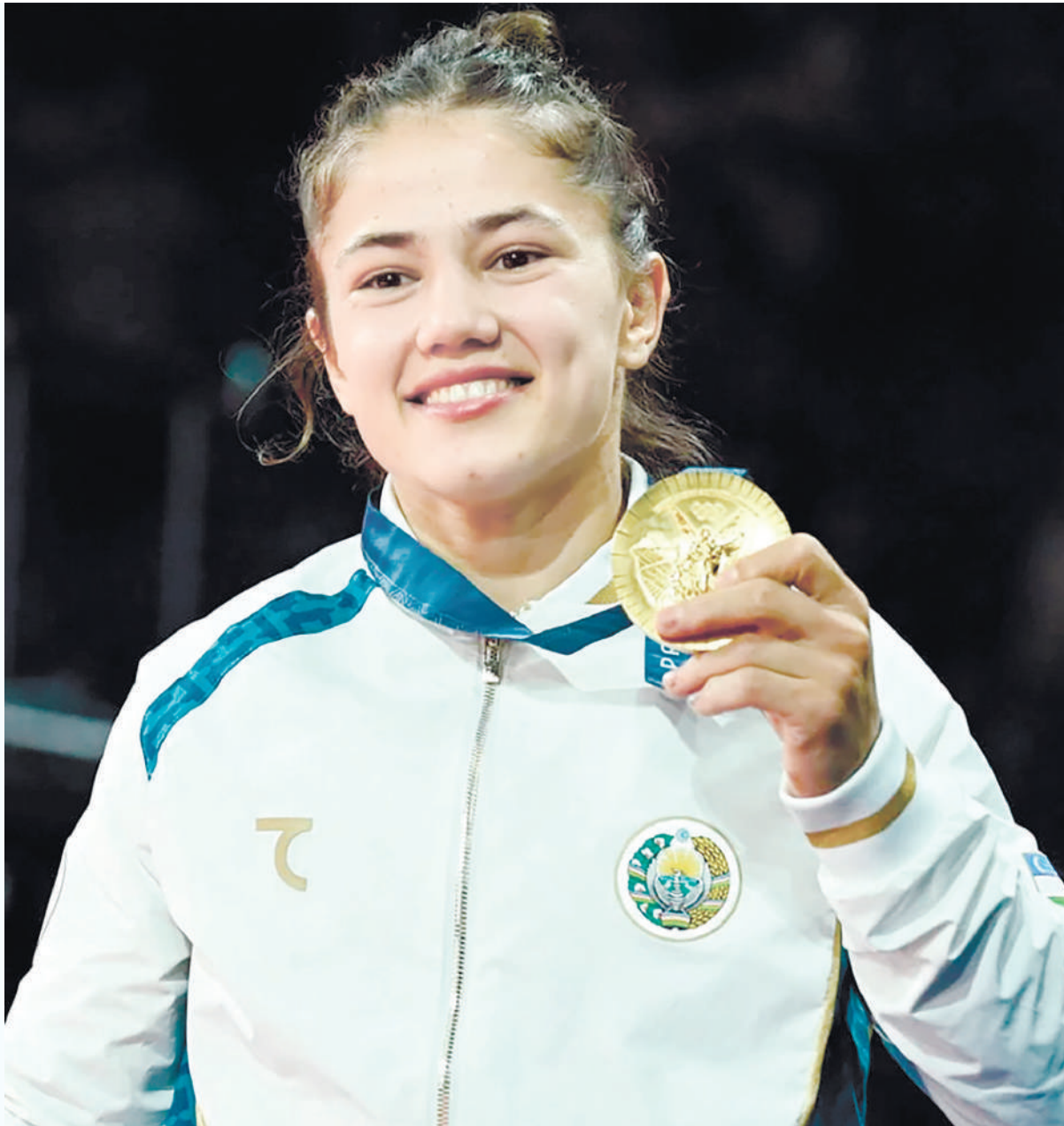
Йиғлама, елкаси ерга теккан қиз,
Раҳм қилавериб кўп алданганмиз,
Елканг ерга тегиб, қолмадими, из,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Бу кун Самарқандда тун йўқ, тонг отти,
Ўттиз етти миллион дилда шайн тотти,
Улоқ олиб келган Диёра оти,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Ўқинма, елканг ер ўпгани учун,
Кўзинг аямай ёш тўққани учун,
Кўнглинг беш йилда бир чўққани учун,
Ўзбекнинг қизлари шундай бўлади.

Йиғлама, елкаси ерга теккан қиз!

Хосият БОБОМУРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими

ХОДИМАЛАРНИНГ ҲАҚИ УНДИРИБ БЕРИЛДИ

Касаба уюшмаси аралашгач...

Жиззах вилоятининг Мирзачўл тумани қишлоқ ҳўжалиги бўлимида ҳўжалик ишлари мудир вазифасида ишлаб келган Умида Зайриева ҳомиладорлик ва туғуруқ таътилидан қайтгач, штатлар бандлиги рўқач қилиниб, аввалги иш жойига олинмади, унга бошқа вазифа ҳам юклатилмади.

Ваҳоланки, амалдаги Меҳнат қонунчилигига кўра, ҳомиладорлик ва туғуруқ таътилидан сўнг ходим аввалги иши ёки унга тенг бўлган бошқа иш билан таъминланиши шарт.

Вилоят қишлоқ ҳўжалиги бошқармасининг меҳнат қонунчилигига риоя қилмаслиги туфайли ўн ойга яқин ишсиз юрган Умида Зайриева Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Жиззах вилояти кенгашига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Унинг аризаси атрофлича ўрганиб чиқилиб, аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан киритилган вилоят кенгаши тақдимномасини иш берувчи асосиз равишда рад этди. Шундан сўнг иш фуқаролик ишлари бўйича Жиззах туманлараро судида кўрилди ва Умида Зайриева фойдасига 26 миллион 755 минг 844 сўм иш ҳақи ва 4 миллион сўм маънавий зарар ундирилди.

Афсуски, хотин-қизларнинг меҳнат ҳуқуқлари бузилган бу каби ҳодисалар яна учрамоқда. Федерациянинг вилоят кенгашига «Трастбанк» ХАБ Жиззах филиали кассири Зоҳира Кенжаева ҳомиладорлик ва туғуруқ таътили учун кам ҳақ ҳисоблангани бўйича мурожаат қилди. Унинг аризаси ҳам тегишли тартибда ўрганиб чиқилиб, аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан иш берувчига тақдимнома киритилди. Натижада Зоҳира Кенжаеванинг ҳомиладорлик ва туғуруқ таътили пули қайтадан ҳисоб-китоб қилиниб, 6 миллион 463 минг 172 сўм тўлаб берилди.

Муқимбой ИСМОИЛОВ
«ISHONCH»

МУҲИМ ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМАСИ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши Ижроия кўмитасининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Уни вилоят кенгаши раиси Назира Тоғаева олиб борди.

Танқидий-таҳлилий руҳда ўтган йиғилишда тармоқ касаба уюшмаларининг вилоят ва туман-шаҳар кенгашлари раислари, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши аппарати бўлим мудирлари, йирик ташкилотларнинг бошланғич касаба уюшма кўмитаси раислари ҳамда масъул ходимлар иштирок этдилар.

Мажлис кун тартиби тасдиқлаб олингач, «Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмасига аъзо ташкилотларда ходимларга муносиб меҳнат шароитлари яратиш ҳамда меҳнат муносабатларига оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя этиш соҳасидаги ишларнинг аҳволи тўғрисида», «Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили бўйича қабул қилинган Давлат дастури асосида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши

чора-тадбирлари ижроси тўғрисида», «Болаларни ёзги дам олириш ва соғломлаштириш мавсумининг бориши тўғрисида», «Ижроия кўмита йиғилишлари оралиғида сўров йўли билан қабул қилинган қарорларни тасдиқлаш тўғрисида»ги мавзуларда бўлим мудирлари маъруза қилишди.

Бундан ташқари, жорий йилнинг олти ойи давомида касаба уюшмалари аъзоларига жалб қилиш борасида амалга оширилган ишлар, жамоа шартномаларининг бажарилиши тўғрисида масъулларнинг ахборотлари тингланиб, нуксон-камчиликлар юзасидан фикрлашиб олинди.

Ижроия кўмита йиғилишига қўйилган масалалар ва амалга оширилган ишлар муҳокамасидан сўнг тегишли қарорлар қабул қилинди.

Умид ХУДОЙҚУЛОВ
«ISHONCH»

Йиғилиш

Тадбир

ҲАМ ДАМ ОЛИШ, ҲАМ БЕЛЛАШИШ

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмасининг Тошкент шаҳар кенгаши томонидан ушбу тизим ходимларига яхши кайфият улашиш мақсадида жойларда турли маданий ва маънавий-маърифий тадбирлар ўтказилмоқда.

Улардан бири яқинда 1-республика Абу Али ибн Сино номидаги жамоат саломатлиги техникумидаги «Заковат» интеллектуал ўйини бўлди. Ходимларнинг билими ва салоҳиятини ошириш, дунёқарашини кенгайтириш, ёз фаслида дам олишларини мазмунли ўтказиш ниятида ташкил этилган бу беллашувда техникумда ишлаётган 30 ёшгача бўлган ёш муаллималардан иборат иккита жамоа қатнашди. Дўс-

тона руҳда бўлиб ўтган билимлар синови чоғида иштирокчилар бир-бирларининг жавобларидан мамнун бўлишди.

Ғолиблар ва иштирокчилар Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмасининг Тошкент шаҳар кенгаши томонидан диплом ва эсдалик совғалари билан рағбатлантирилди.

Раъно МАҲКАМОВА
«ISHONCH»

Заковат

«Заковат» – қизғин баҳс-мунозаралар, самимий ва беғараз тортишувлар майдони, иштирокчиларнинг зук-қолиги ва яқдиллигини имтиҳон қиладиган ҳаяжонли интеллектуал ўйин. Қарши шахридаги NASAF TRAVEL меҳмонхонаси залида ташкил этилган билимдонлар баҳси ҳар жиҳатдан қизиқarli, мантиқий савол-жавобларга бой бўлди. Унда 8 та жамоа қатнашди.

БИЛИМДОНЛАР БАҲСИ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Қашқадарё вилояти кенгаши томонидан «Бир бўлсак – ягона халқмиз, бирлашсак – Ватанмиз!» шиори остида ўтказилган ўйинда таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси тармоғининг «Устозлар» жамоаси энг кўп очко жамғарди.

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Қарши шаҳар кенгашининг «Агросаноат» жамоаси иккинчи, Транспорт, йўл ва

капитал қурилиш, қурилиш индустрияси билимдон ёшларидан иборат «Қурувчилар» клуби учинчи погонани эгаллади. Ғолибларга вилоят кенгашининг махсус диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Шунингдек, тадбиркорлик, бизнес ва хизмат кўрсатиш соҳалари тармоғининг «Тадбиркорлар», Энергетика нефть-газ ва геология хизматчиларининг «Смарт», маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба уюшмаси

вилоят бирлашган кўмитасининг «Ёшлар», соғлиқни сақлаш ходимларидан иборат «Тиббиёт билимдонлари», давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгашининг «Янги Ўзбекистон» жамоалари турли номинацияларга кўра муносиб тақдирланишди.

Жамоамиз вилоятдаги турли таълим муассасалари педагогларидан ташкил топган, – деди «Устозлар» жамоаси аъзоси Ойбек Қурбанов. – Қаршидаги Президент мактабидан тортиб ўрта умумий таълим мактабигача билимдон заковатчилар саралаб олинди. Ўтган йили иккинчи ўринни эгаллагандик. Мўҳими, турларнинг тармоқлар жамоалари ўртасида бўлиб ўтиши янги дўстлар, танишлар орттиришимизга ҳисса қўшаётганидир. Ташкилотчиларга катта раҳмат!

Акмал АБДИЕВ
«ISHONCH»

Бандлик

ЭНДИ ГУЛБАҲОРНИНГ ТАЙИНЛИ ИШИ БОР

Фарғона вилоятининг Бешариқ туманидаги «Қорақўйли» маҳалласида яшовчи Гулбаҳор Саҳобиддинова мусофирчиликда ишлаб юрган эди. Аммо оиладан узоқда, бегона юрда яшашнинг ўзи бўлмайди. Айниқса, аёл киши учун.

Чет элда юрган фуқароларнинг муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш, уларни қўллаб-қувватлаш, қийин аҳволга тушиб қолган юртдошларимизни оиласига қайтариш, бандлигини таъминлаш борасида бошланган хайрли ташаббус Гулбаҳор каби ватандошларимизга кўл келди.

Касаба уюшмалари бошчилигидаги ишчи гуруҳ аъзолари хориждаги ватандошларни қийнаётган масалаларни ўрганиш чоғида Гулбаҳор-

нинг ҳам хонадонида бўлишди. У билан телефон орқали боғланиб, муаммоларини тинглашди. Гулбаҳор бирорта тайинли иш бўлса, оиласи бағрига қайтишини айтди.

Кўп ўтмай она юртига қайтгач, унга «Гўзаллик салони» очиш учун бино берилди. Фаолиятини бошлаб олишга сармоя ҳам ажратилди.

Мусофирчиликда кўп қийинчиликларни кўрдим. Топганим ойдан ойга базўр етарди, – дейди Гул-

баҳор Саҳобиддинова. – Шукур, ҳозир ишларим яхши. Топиш-тутишим ҳам ёмон эмас. Мижозларим сони кун сайин ортиб бормоқда. Асосийси, ўз юртимда, оилам бағридаман.

Бугун Ўзбекистонда ҳеч ким эътибордан четда эмас. Халқни рози қилиш йўлида олиб борилаётган ислохотлар эса инсонни кадрлашга қаратилгани билан ҳам таҳсинга лойиқдир.

Ўз мухбиримиз

Сўранг, жавоб
берамиз

МУДДАТ ТУГАМАСДАН ИШДАН БЎШАМОҚЧИ БЎЛГАНДА...

САВОЛ: Муддатли меҳнат шартномаси асосида ишлаб келаётган корхонадан муддат тугамасдан ўз хоҳишига кўра ишдан бўшамоқчи бўлган ходимдан иш берувчи унинг ишлаган даврида олган барча ойлик маошларидан ҳам кўп миқдорда неустойка пули ундириши мумкинми? Аслида корхона раҳбари бундай қилишга ҳақлими?

Баҳодир
АБДУРАҲМОНОВ

Тошкент шаҳри

ЖАВОБ: Иш берувчи ходимдан ёки аксинча, ходим иш берувчидан неустойка ундириши масаласи асосан меҳнат шартномасида кўзда тутилган шартлар билан чамбарчас боғлиқ масала ҳисобланади.

Хусусан, Меҳнат кодексининг 159-моддасига мувофиқ, муддатли меҳнат шартномаси муддатидан олдин бекор қилинган тақдирда ушбу шартномада тарафларнинг неустойка тўлаш ҳақидаги ўзаро мажбурияти назарда тутилиши мумкин бўлиб, унга биноан, агар яқка тартибдаги меҳнатга оид муносабатлар ходимнинг айбли ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) билан боғлиқ бўлмаган асослар бўйича иш берувчининг ташаббусига кўра тугатилган бўлса, иш берувчи ходимга неустойка тўлайди.

Агар яқка тартибдаги меҳнатга оид муносабатлар ходимнинг ташаббусига кўра, шунингдек, унинг айбли ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) билан боғлиқ асослар бўйича тугатилган бўлса, ходим иш берувчига неустойка тўлайди.

Борди-ю, меҳнат шартномасида неустойканинг миқдори белгиланмаган бўлса, тарафлар уни тўлашдан овоз этилади.

Муддатли меҳнат шартномаси муддатидан олдин бекор қилинганди ходим томонидан тўланадиган неустойка миқдори иш берувчи тўлайдиган неустойка миқдоридан ошиб кетиши мумкин эмас.

Меҳнат шартномасини ходимнинг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги ариза у ўз ишини давом эттириши мумкин эмаслиги (таълим ташкилотига қабул қилинганлиги, пенсияга чиққанлиги, сайлаб қўйиладиган лавозимга сайланганлиги ва бошқа ҳоллар) билан боғлиқ бўлганда иш берувчи меҳнат шартномасини ходим илтимос қилаётган муддатда бекор қилиши керак. Бу жараёнда шартнома ходимнинг ташаббусига кўра муддатидан олдин бекор қилинган бўлса, у неустойкани тўлашдан овоз этилади.

Тарафлардан бири неустойкани тўлашни рад этган тақдирда, уни ундириш суд тартибидида амалга оширилади.

Ҳуқуқ ва халқаро
ҳаёт бўлими

Сайёра ФАЙЗИЕВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерациясининг Тошкент вилояти
кенгаши раиси

Бундан 33 йил бурун қўлга киритилган Мустақиллик ҳалқимизнинг азалий орауси эди. Мустақиллик Ўзбекистон халқига қаддини баланд тутуши, ўзини ўз ерининг ҳақиқий эгаси сифатида ҳис қилиши, азалий

БУ КУНЛАРГА ЕТИБ КЕЛИШ ОСОН КЕЧМАГАН

эътиқоди, миллий тил ва маънавиятини, бой берилган барча-барчасини қайтариш ҳамда қайта тиклаш имконини берди.

Жорий йил 18 июлда Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўттиз уч йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Унга кўра, бу йилги мустақиллик байрами «Бир бўлсак – ягона халқмиз, бирлашсак – Ватанмиз!» деган улғувор ғоя остида бўлиб ўтиши қалбларда катта ифтихор туйғусини жўш урдирди.

Ватанимиз мустақиллигини қўлга кири-тишдан аввалги ва ундан кейинги залворли йиллар ҳамда бугунги кунларнинг гувоҳи бўлиб турган авлод вакили сифатида баралла айта оламанки, бу кунларга етиб келиш осон кечмади.

Ўтиш давридаги қийинчиликлар, юртимизнинг атак-чечак қилган боладек одимлашдан то бугунги кунгача бўлган даврлар аслида бутун бир ўчмас тарихдир. Ўтган чорак асрлик йўлни, мана шу давр билан боғлиқ воқеаларни кўз олдига келтирган киши борки, мустақиллик Ўз-ўзидан рўй бермаганини чуқур англайди. Қалби уйғоқ, идроки

бутун инсонда «Мустақиллик менга нима берди?» деган савол туғилиши ноўрин. Зотан, асрларга тенг мислсиз янгиланишлар, бунёдкорлик намуналари, юксалиш жараёнлари шундоқкина кўз ўнгимизда кечаяпти.

Мустақиллик эълон қилинганда оддий шифокор бўлиб ишлардим. У вақтларда аҳоли саломатлиги эмас, пахта давлат сиёсатининг асосий йўналиши эди. Поликлиника, қишлоқ врачлик пунктларида бир нафардан шифокор ва ҳамшира қолдирилиб, ҳамма пахтага жалб қилинарди. Турган гапки, соғлиқни сақлаш муассасаларидаги шароитлар, тиббий ускуналар, асбоб-анжомларга эътибор ҳам шу даражада эди.

Ўтган асрнинг 90-йилларида расталар бўшаб, жон бошига ун ва ун махсулотлари, ёғ, шакар, совун каби бирламчи махсулотлар талон оркали ҳисоблаб бериладиган бўлди. Албатта, ҳар қандай ўтиш даврида маълум қийинчилик, синовлар юзага келиши табиий. Матонат ва мурося билан иш кўрган жамиятгина буларни енгиб ўтади. Халқимиз кўп синовли кунларни бошидан кечирган, иродаси мустаҳкам, сабрли. Шу боис барча бирлашиб, қийин кунларни мардона енгди.

◆ **Бир бўлсак – ягона халқмиз, бирлашсак – Ватанмиз!**

Кейинги йилларда мамлакатимизда инсон қадри ҳамма нарсадан устун қўйилаётганини алоҳида эътироф этиш жоиз. Ислохот, аввало, инсон учун хизмат қилишини халқмиз ҳис қилиб яшай бошлади. Хусусан, ҳар бир муассаса ва ташкилотларда фуқароларга қулай шароитлар яратилган, халқ билан очиқ мулоқот қилинмоқда, одамларнинг мурожаатлари тингланмоқда, муаммолар ҳал этилмоқда.

Юқорида қайд этилган Президент қароридан инсон қадри, унинг ҳуқуқ ва манфаатлари энг олдинги ўринда турадиган ижтимоий давлат ва халқларвар жамият қуришга катта эътибор қаратилгани, дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитини янада мустаҳкамлаш ҳақидаги сўзлар ҳар биримизни янада шижоат билан ишлашга ундайди.

Барчамизга маълумки, ўтмишда юрт озодлиги, жамият маърифатли бўлиши, ўзликни англаши йўлида ота-боболаримиз кўп курашган, қон тўкишган. Аммо, минг афсуски, нотўғри сиёсат ва мафқура туғайли, неча йиллар давомида уларнинг номилари қоралаб кўрсатилди. Улуғ максадлар йўлида жон фидо қилганлар «босмачи» дея қораланди.

Юқоридаги қарорда миллий истиклолга эришиш йўлида жон фидо қилган, сиёсий қатағон қурбони бўлган ота-боболаримиз хотирасини ёд этиш бўйича алоҳида банд қилинган давлатимиз сиёсати қаҳрамон инсонларни ҳеч қачон унутмаслиги ва ёш авлодга уларнинг жасоратини тўғри англаштиш имконини беради.

Шу ўринда айтиш лозимки, узоқ йиллар давомида номилари қораланган кўплаб ватанпарвар инсонларнинг оқланаётгани оламшумул воқеалардан бири бўлмоқда.

Байрам муносабати билан кекса авлод вакилларини эъзозлаш, ижтимоий ҳимояга муҳтож, шунингдек, «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»да рўйхатда турувчи юртдошларимизнинг ҳолидан хабар олиш, уларга ҳар томонлама қўмаклашиш халқимизнинг кўнглидаги эзгу ниятлардир.

Юртимизга байрам ва тинчлик, одамларимизга табассум ва шодлик ярашади. Янги Ўзбекистонни барпо этишдек улуғвор ишга бел боғлаган кўпмиллатли халқимиз Мустақиллик айёмини ягона халқ бўлиб, бирлашган Ватан бўлиб нишонлайди!

◆ **Бўлар экан-ку!**

– Уйимга қуёш панели ўрнатмоқчи бўлдим. Мутахассислар қуёш панелларини ўрнатиб, ишлаб чиқарилаётган электр энергия миқдорини тўлиқ ҳисоб-китоб қилиш жараёнини тушу-тириб беришди, – дейди Нурматжон Абдуллаев. – «Қуёшли хонадон» дастурига уланиб олганимдан сўнг, бир ойда сарфлаётган электр энергия ҳисобини юритиш, харажати қоплашдан ташқари, қўшимча даромад олиш имкониятига ҳам эга бўлдим. Айни вақтда оиламнинг ойлик электр энергияси истеъмолидан ташқари 5-5,5 миллион сўмдан ортиқ фойда кўряпман. Қўшниларимга ҳам қуёш панели ўрнатиб, пул топиш мумкинлигини тушунтирипман.

Айрим юртдошларимиз қуёш панели ўрнатсамми, ўрнатмасамми деб ўйлаб ўтирган бир вақтда Нурматжон ака хонадон истеъмолидан ортганини давлатга сотиб, фойда ҳам олапти.

Сиз ҳам иккиланаётганлар сафида бўлсангиз, қўштепалик Нурматжон аканинг хонадонига келишини, у кишидан даромад олишининг янгича усулини ўрганишини тавсия қиламан. Ахир пул топиш кимга ҳам ёкмайди, дейсиз.

Жамшид ЭРГАШЕВ
«ISHONCH»

Қуёш панелларидан фойдалан-сангиз, барқарор электр энергиясига эга бўласиз. Ўзингиздан ортса, даро-мад олишингиз ҳам мумкин. Фарона вилояти Қўштепа туманида яшовчи Нурматжон Абдуллаев ўз яшаш хонадонига 50 кВт қувватдаги қуёш панелларини ўрнатиб, қў-шимча даромад топа бошлади.

Статистикага кўра, дунёда қотиллик қурбони бўлган аёлларнинг 38 фоизи турмуш ўртоғи томонидан ўлдирилган экан. Аёлни ардоқлаган, кўкларга кўтарган жамиятимизда ҳам бу кўрсаткичга ҳавас қилиб бўлмайди. Биргина ўтган йилнинг ўзида оилавий зўравонлик бўйича 400 дан зиёд иш қўзғатилиб, 6 мингта жавобгарлик белгиланди. Турмуш ўртоғи томонидан руҳий тазйиқ ўтказилиб, хўрланган 32 мингдан ортиқ аёлга «ҳимоя ордери» берилди...

Шароит тақозоси билан оиладаги маиший зўравонликни қонунчиликка алоҳида жинойт сифатида қиритган Шарқий Европа ва Марказий Осиёдаги 5 та давлат қаторига кирдик. Аммо хотин-қизларга нисбатан содир этилаётган зўравонлик, руҳий тазйиқ учун жавобгарлик чоралари кучайтирилса-да, оилавий машмашалар қамаймаяпти. Айниқса, Самарқандда йил бошидан буюн рўй берган бир-биридан хунук, эшитганда эт жунжикиб кетадиган воқеалар кишини ўйга толдиради.

...Накуртда кўз қўриб, қулоқ эшитмаган фожиа юз берди. Бу ҳодисадан нафақат яқинларини йўқотган жабрдийдалар, балки бутун ҳудуд ахлининг кўнгли вайрон бўлди. Бу оиладаги воқеадан доғда қолдик, дегувчилар кўп. Маҳалладаги обрў-эътиборли, тўқис хонадонда фақат бир нарса – меҳр-оқибат танқислигини одамлар қаёқдан билсин? Инсондаги юпун-ликни кўз ила илғаш мумкин, аммо ундаги маънавий қашшоқлик, ич-ичидан илдиэ отаётган ёвузликни пайқаб бўлармикан?

Қуёв ўз қайнота ва қайнонасини шафқатсизларча ўлдириди. Алҳазар! Оилавий можаро охир-оқибат икки хонадонни мусибатга гирифтор қилди. Қотил бир оиланинг ёлғиз ўғли эди. Қомалверса, у олий маълумотли йигит. Ҳар иккала оилага ҳам маҳаллада яхши таъриф беришади. Қайнона маҳалла хотин-қизлар фаоли вази-фасидада узоқ йилдан буюн хизмат қилиб келган.

Қишлоқда қанчадан-қанча низоли оила-ларни яраштирган, аёл-ларни ўз йўригига юргиз-ган фаолнинг хонадонида доимий нотинчлик бўл-гани ҳақидаги гапга би-ров ишонади, биров ишон-майди. Бошига мусибат туш-ган келин турмушидан нима кўрди? Унинг нолаларини нега ҳеч ким тингламади, дея айюҳан-нос солишдан, ярани тирнашдан энди наф борми? Аммо ҳулоса чиқаришга, мулоҳаза юритишга етарлиқа фурсат бор.

Чунки биз «инсон психология»си деган атамани луғатимиздан қувиб солиш остонасида турибмиз. Оиладаги майда-чуйда жанжалларни тинглайдиган, керак бўлса, ҳар иккаласини ёнига ўтказиб, руҳий далла бўладиган психологнинг ўзи борми? Мактаб-ни-ку қўятурайлик, маҳаллада аёлларга масъул му-

МУТАХАССИСЛАР НЕГА ЖИМ?

АНЧА ЙИЛЛАР ИЛГАРИ ҚЎШРАБОТ ТУМАНИДАГИ ЖЎШ МАҲАЛЛАСИДА БИР ОТАХОН ЯШАР ЭДИ.

– МАҲАЛЛАДА ЯРАШТИРУВ КОМИССИЯСИ-НИНГ РАИСИ САЪДУЛЛА МИРЗАНОВ БЎЛАМАН, – ДЕЯ ЎЗИНИ ТАНИШТИРГАНДИ У. – ҲИТУВ-ЧИМАН. ПЕНСИЯГА ЧИҚҚАЧ, ҲАМҚИШЛОҚЛАРИМ ЯРАШТИРУВ КОМИССИЯСИНИ БОШҚАРИШИМИНИ СЎРАШДИ. КОМИССИЯ АЪЗОЛАРИ БИЛАН ҲАР БИР ОИЛА ТУРМУШИ, ИССИК-СОВУҒИДАН БОҲАБАР БЎЛА-МИЗ. МУАММОЛАРИ БЎЛСА, МУТАСАДДИ ИДОРА-ЛАРГА ЕТКАЗИБ, УНИ ҲАЛ ЭТИШГА ҚЎМАКЛАША-МИЗ. ЁШ ОИЛАЛАРДА ТУШУНМОВЧИЛИК БЎЛАДИ. КЎПЛАШИБ УЛАРГА ПАНД-НАСИҲАТ ҚИЛАМИЗ. ҲАММА ҲАМ БУ ЖАРАЁНДАН ЎТИШНИНИ ТУ-ШУНТИРАМИЗ. БИЗДА КЕЙИНГИ ЎН ЙИЛДА АЖРАШИШ (ФАРЗАНДСИЗЛИК ЁКИ БОШҚА ЖИДДИЙ САБАБЛАРДАН ТАШҚАРИ) БАРҲАМ ТОПГАН.

тасаддиларнинг тўқсон фоизи психологи-яни тушуномаслигига кўп бор гувоҳ бўл-ганмиз. Бирга яша-ётган аёли билан судма-суд юриш менталитетимизга ёт дея қабул қи-лаётган эркаклар кўп. Айниқса, ми-лиция ҳодимининг эшик чегиртиси қишлоқларда дув-дуд гапларга са-баб бўлаётгани ҳам рост. Кўряптики, оила масаласида кан-дайдр бошқача ёнда-шув керак. Бу хусусда айрим мулоҳазаларни, керак бўлса, ота-боболари-миз тажрибасини ёдга олай-лик.

Ҳеч кимга сир эмас, маҳалла еттиллиги уддасидан чиқолмаётган иш бир замонлар жамоатчилик асосида бошқа-риларди. Қишлоқ юкини кўпни кўрган нурунийлар тортарди. «Суюнчи» фильмининг бир эсланг. Одамлар-нинг иссиқ-совуғидан бохабар Анзират холага ҳеч ким мансаб ва ваколат бериб қўймаган. Кекса кай-вони виждон амри ила бу масъулиятни ўз зиммасига

олмаганмиди? Қишлоқнинг виждонига айланмаган-миди? Ҳаётда ҳам Анзират кампир сингари эл юкига гарданини тутганларга кўп бор дуч келганмиз.

Анча йиллар илгари Қўшрабoт туманидаги Жўш маҳалласида бир отахон яшар эди.

– Маҳаллада яраштирув комиссиясининг раиси Саъдулла Мирзанов бўламан, – дея ўзини таништир-ганди у. – Ўқитувчиман. Пенсияга чиққач, ҳамқиш-лоқларим яраштирув комиссиясини бошқаришимни сўрашди. Комиссия аъзолари билан ҳар бир оила турмуши, иссиқ-совуғидан бохабар бўламиз. Муам-молари бўлса, мутасадди идораларга етказиб, уни ҳал этишга қўмаклашамиз. Ёш оилаларда тушунмов-чилик бўлади. Қўплашиб уларга панд-насиҳат қила-миз. Ҳамма ҳам бу жараёндан ўтишини тушунтира-миз. Бизда кейинги ўн йилда ажрашиш (фарзандсиз-лик ёки бошқа жиддий сабаблардан ташқари) барҳам топган.

Еруғ оламини тарк этган бир отахон ва унга ўхшаш инсонларнинг қадри бутун жуда билинапти. Турмуш-имиз тобора фаровонлашаётган бир шароитда нега оилалар мурғлашапти? Мутахассислар нега жим? Бу ҳақда бош қотирадиган социолог, антрополог ва пси-хологларимиз қачон садо беришади?

Нурилла ШАМСИЕВ
«ISHONCH»

◆ **Мушоҳада**

ИНСОНИЙЛИК МЕЗОНИ БЎЛМАСА...

Нурафшонга йўлга чиққан автобус ҳар бекатда беш-ун дақиқа тўхтаб, йўловчи йигар эди. Ҳатто бир бекатда 20 дақиқача кутиб қолдик, бу орада хайдовчи йўл че-тидаги растадан сигарета олишга ҳам улгурди. Охири сабри чидамаган бир отахон хайдовчига йўловчиларнинг вақтини олиш маданиятсиз-лик эканини айтди.

Шунда ҳамаси 30-35 ёшдаги хайдовчи отаси тенги одамни сенсираб, «Ана, ишинг шошилинч бўлса, та-сида кет. Мен планни бажар-ишим керак», дея ўдағай-лади. Бундан хафа бўлган отахон бир автобус одам-нинг олдида хижолат бўлиб: «Одобсиз ва маданиятсиз экансан, отанг тенги инсонни сенсирдинг-а, устингдан те-гишли жойга арз қиламан», деди. Хайдовчи шунда ҳам гапдан қолмай, «Қўлингдан келганини қил, сенга ўхша-ганларни кўпини кўрганман. Ҳамманг бир гўрсан», дея бақириб берди.

Ушбу ҳолатга бир авто-бус, яъни салкам 25-30 нафар одам гувоҳ бўлди. Бироқ ҳеч ким юраги дов бериб, бир оғиз гапирмади.

Воқеани кузата ту-риб, тошбақа ҳақидаги ри-воят ёдимга тушди. Хай-вонлар «Иртқичлар ҳам-ласидан кимнинг ҳимояси кучли? Кимнинг зирҳи мус-тахкамроқ?» дея баҳслашиб қолишибди. Охири тошбақа-нинг косаси энг пишиқ деб топилибди, чунки у қўркув-дан бино бўлган-да.

Рус адиби Михаил Булга-ковнинг «Уста ва Маргарита» асары персонажлари иблис та-жовуздан жон сақлаш учун терговчидан ўзларини зирҳли камерага қамашини сўрайди. Чунки уларда инсоний эр-кинликка ташналик ҳисси ўр-нини ҳайвоний жон сақлаш инстинкти эгаллаган! Бундай вужудга қафасдан азизроқ ма-кон борми?

Англаган бўлсангиз, юко-ридаги воқеа замирида шун-чаки икки одам эмас, қадри-ятларга бўлган муносабат, аниқроғи, одоб ва одобсиз-лик, маданият ва маданият-сизлик ўзаро тўқнаш келди.

Инсон ўз фикр-ўйлари билан доим самимий бўлса, нима бўлади? Яъни йўла-ган фикрини тўғридан-тўғри баён қилса? Аслида ҳам шун-дай бўлиши керак эмасми? Юқоридаги воқеада отахон самимият билан ўз дилидаги гапни айтганди, аммо «жазо» сифатида бир автобус одам-нинг олдида дакки эшитди, изза бўлди.

Бир Америка фильмида ғайритабиий ҳодиса юз бе-ради ва эркак қаҳрамон аёл-ларнинг ботинидаги орзу-ўй-ларини «ўқий» бошлайди. Нағижада у ҳамма аёлларга, жумладан, ўзи ишлайдиган, қорхона бошлиғига ҳам ёқиб қолади. Чунки қаҳрамон аёл-нинг ичидигисини билиб олиб, шунга яраша муомала қилади.

Дейлик, сиз ишхонада қанчадан-қанча ҳамкасблар-рингиз билан юзма-юз ке-ларкансиз, улар ҳақидаги

фикр-ўйларингиз уларга шундоқкина аён бўлиб бора-верса, тасаввур қилинг, нима бўлади? Албатта, сизга бўл-ган муносабат кескин ўз-ғаришига шубҳа йўқ. Ҳатто ишдан хайдалишингиз ҳеч гап эмас. Хўш, нега? Чунки сиз «овоз чиқариб» фикр юритдингиз. Сийратингиз сувратингизга кўчди. Аль-бер Камюнинг машҳур «Бе-гона» киссасида Мерсо деган қаҳрамон бор. Унда сийрат-нинг сувратга кўчиш ҳолати кузатилади. Шу боис тақдир аянчли кечди. Йўқ, у ишдан хайдалмади, бошқадан даш-нон эшитмади, ҳамкасблари билан «сан-ман»га бормади. У ўлимга ҳукм этилди. Сами-мият учун тўланиши мумкин бўлган «арзимас» тоvon бу, тўғрими?

Мерсо фикрловчи кишини менинг ёдимга солаверади. Савол туғилади: маданий, ахлоқий ва диний қадрият-ларсиз инсон инсонми? Мил-латимизни ўзига яраша тар-бияси, маданияти ва маъна-вияти каби тушунчаларсиз тасаввур қилиш қийин!

«Катта бўлсам, зўр олим бўламан», деганимда, бўвим «Олим бўлиш осон, одам бў-лиш қийин», деган эди. Ўша вақтда бу гапнинг мағзини тўлиқ қақмаганман. Бугун тушундимки, табиатига ин-сонийлик ёт олимни мадани-ятли деб бўлмас экан. Худ-дики, «план» бажаришга берилиб, маданият ва ода-мийлик чегараларидан четга чиққан хайдовчидек.

Аслида хайдовчи қайси маданий-маънавий йўқотиш-ларимиз сабаб отахонга қў-пол муомала қилди? Отахон эса нимага асосланиб, уни маданиятсиз деди?

Замон шиддати, оқиб бо-раётган умр шовқини хай-довчига отаси тенги инсонни кўпчиликнинг олдида сенси-раб, обурсини тўққани, унга нисбатан ҳурматсизлик қил-ганидан афсус чекиши учун вақт қолдирмайди. Чунки у кўпроқ одам ташиб, кўпроқ пул ишлаши, кейин ўша пулга болалари ёки хотинига нимадир олиб бериши керак ва бу ташвишлар унинг хаё-лини тарк этмайди. Ишдан уйга қайтгач, овқатланади, кейин телефон ёки телеви-зорда нимааларнидир томоша қилади. Кейин эса уйку, уна иш, яна ташвишлар... Бу ҳо-латнинг ҳар доим бир зайлда тақрорланавериши одам бо-ласини ўзликдан, инсоний-ликдан узоқлаштиради.

Ёзувчи Назар Эшонкул айтганидек: инсонийлик ме-зони бўлмаса, суянадиган кўтлар йўқолади. Кўтсиз-лик эса тийиксизлик, қибла-сизликдир.

Инсонийлик маданият-нинг энг муҳташам кўрини-шидир. У ҳушмуомалик, раҳм-шафқат, меҳр-оқибат, самимият, камтарлик, бағри-кенглик, ҳалоллик сингари фазилатларни қамраб олади. Қайси миллатда инсонийлик тақчил бўлса, унинг мадани-яти бут бўлмайди.

Муроджон РАҲМАТОВ,
журналист

ЁШЛАР МУАММОЛАРГА БЕФАРҚ ЭМАС

«Жиззах вилоятида 504 та автобус бекати бор. Афсуски, уларнинг 473 таси талабга жавоб бермайди. Фақатгина Жиззах шаҳридаги 30 дан ортиқ бекатни яхши ҳолатда, дейиш мумкин. Туманларда жойлашганлари эса деярли яроқсиз. Бу масала йил дастурига киритилган, албатта. Айни пайтда 19 та бекат янгидан қуриляпти. Замонавий бекатлар фақат шаҳар ҳудуди атрофида. Аслида туманларда ҳам шундай бўлиши керак. Мен тақдим этаётган лойиҳа аини шу масала ҳақида. Уч-тўрт йил олдин бекатлар тadbиркорларга берилганди. Аммо бу тажриба ўзини оқламади...».

Ўзбекистон Транспорт, йўл ва капитал қурилиш, қурилиш индустрияси ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши «Йилнинг энг фаол ёш мутахассиси» танловининг республика босқичини ўтказди. Унда Жиззах вилояти автомобиль йўллари бош бошқармаси бош мутахассиси, бошқарма касаба уюшма қўмитаси раиси Холжигит Бекназаров юқоридаги лойиҳа билан иштирок этди.

Умуман олганда, ушбу танловда эътиборга арзигулик қўллаб-қўллаш лойиҳалар тақдим этилди. Иштирокчилар «Энг фаол ёш қурувчи», «Энг фаол ёш транспортчи» номинациялари бўйича беллашди.

– Мазкур танлов икки йилда бир

марта ўтказилади, – дейди тармоқ касаба уюшмаси Республика кенгашининг ёшлар билан ишлаш бўйича бош мутахассиси Мирзиёд Юсупов. – Уни ўтказишдан мақсад – ёшларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларнинг илмий ишларида амалий ёрдам

бериш, тўғри йўналиш кўрсатишдан иборат. Ҳолибикка лойиҳа қўрилган лойиҳалар тегишлилиги бўйича вазирилик ва идораларга тақдим этилади. Уларни амалга ошириш учун қўмақлашади.

– Ёшлар масъулиятли эканликлари

Танлов

сезилиб турибди, – дейди ҳакамлар ҳайъати аъзоси, Тошкент архитектура-қурилиш институти доценти Хусан Матғозиев. – Иштирокчилар ўзлари яшаётган жойлардаги муаммоларга бефарқ эмаслиги, бу борада тақлифлари борлиги таҳсинга лойик. Улар орасида магистрлар, докторантлардан тортиб, оддий пайвандчиғача борлиги бизни жуда қувонтирди.

Танловнинг «Энг фаол ёш қурувчи» номинацияси бўйича 1-ўринни Тошкент шаҳридаги ART DECO DECING компанияси бош менежери Бунёд Даниқулов, 2-ўринни Оқолтин транспорт касб-хунар мактаби ўқитувчиси Умид Эгамов, 3-ўринни эса Андижон иқтисодиёт ва қурилиш институти талабаси Иломин Абдужабборов эгаллади.

Тошкент давлат транспорт университети Техносфера хавфсизлиги кафедраси PHD таянч докторанти Достон Саидов, Наманган вилояти транспорт бошқармаси бош мутахассиси Мохиржон Тўғанбоев, Самарқанд автомобиль йўллари бош бошқармаси бош мутахассиси Султонхон Обидов «Энг фаол ёш транспортчи» йўналишида ғолибликни қўлга киритишди.

Гулрухбегим ОДАШБОВЕВА,
Эъзоа УМУРЗОҚОВА (фото),
«ISHONCH» мухбирлари

Ҳаёт

Бадиа

Онам супа четида ўлтиради. Пастга, адоқдаги ҳаётга боқиб оғрикчи, маъус табассум ила тиззасини сийпалаганча жим боқади. (Биз тарафларда «ҳаёт» деб адоқда яшаш ётган сувли томоркани айтади. Қизиг-а!).

Томорқадаги тарвуз пайкалида юрган менга онамнинг юзи қорайиб кўринади – елқасидан ботаётган офтобнинг ялғиз уриб тургани учун, балки шундай туюлади. Ёнида отам. Ёнбошлаган, бошидаги тоқияни букилган тиззасига кийдирганча мен тарафга сўзсиз термилган.

Мен ва икки ярим яшар қизим оралаб юрган тарвуз пайкалдан ота-онам ўтирган супа жойлашган тик тепаликкача эллик-олтмиш кадам келади. Бу масофани шу ёшга етгунимча неча бор босиб ўтганман. Гоҳ ўт кўтариб, гоҳ салт, гоҳ юриб, гоҳ югуриб...

Онам – кўзларининг нури қочган, икки дамда бу тепаликни босиб ўтгучи илдам оёқларининг қудратини бод сўриб олган, қоронғида қумурска ўрмаласа қўғувчи кўзлари хира тортган онам – ана, ўлтирибди – пастга – ўзининг гудаклигиё ёшлигига термилди...

Мен ифторликка пишган тарвуз қидираман. Энди-энди балдоғи қорая бошлаган олачопондир сир бермай пушта бағирлаб ётишади. Саратон қиришига вақт бор, бўлмаса, буларнинг ҳар қайсига пичоқ тортаверинг – пишган чиқади. Аммо ҳали эрта. Отам рўзадор. Мен танлаб кўраётган тарвузларни боладай интиқлик билан кутаёттир.

Бу ерларда аср ва шом оралиғида бир синоят юз очади. Оғир сариқ олтиндан қуйилган дек жавзонинг кундузги иссиғи борлиқни элтиб қўйган. Бу мудроқ асрдан сўнг таркайди. Асрдан сўнггина райхон бўйлади келади. Қушларнинг, сойдаги бақаларнинг, соғинга махтал говмишларнинг товушлари тирикликнинг овозини эсга солади.

Аср ва шом орасида атроф-олам бир неча бор турланади. Баланд бўйли теракларнинг юксакдаги барглари қонгашла тусга қиради, узокдаги тепаликлар бир бағри қорайиб, аллақандай қубориб, уйғонган девлардай таассурот беради. Машина ёки пода тўғидан кутарилган чанг ҳавода пардадай осилиб, ўчоқлардан кўклаган ту-тунлар қўшни уйнинг дудига қўшилиб кетади. Биров баландда, биров пастда... Беда орқалаган, бузук қувлаган, таҳорат олаётган, ўтиришга жўнаган, палак оралаган ва супаларда ўлтиришган... Шундай бир алфозда шом кичиб келади. Шом ва аср орасида овқатланишмайди. Бирор эътиборли юмушга қўл уришмайди-

лар. Негадир шундай. Сабабини билмайман. Шу орада қимдир кўнботиш ёқда ҳиллол балққанини кўриб қолади. Кўпичча катталар кўришади, болакайлар сунучни тилашади.

– Момо, янги ой, янги ой чиқибди!

Кексалар дуо қилишади: – Илоҳим, яхши ой бўлсин! Файзли ой бўлиб келсин! Бошлар омон бўлсин!...

...Мен тарвуз танлайман. Қизим ҳам бир қичкина тарвузни кўрсатиб, шунга олиб бер, деб туриб олади. У кўрсатган тарвуз билиниб турибди – хом! Аммо бу нарсанинг эркатой қизчага қизиги йўқ. Кўрсатганини узиб олиши керак – тамом. Ҳар қачонда тушунтирманг, алдаманг – беҳуда. Йиғлаб қўяверадик...

– Узиб бер кўрсатганини, – тепадан онамнинг овози келади.

– Хом-ку!?

– Хом бўлсаям узиб бер!

Ота-бола ноилож тарвуз кўтариб супада ўтирганлар қошига жўнаймиз. Қизим пишнаб, ҳар-қўллаб қўлидаги тарвузчани қаттиқ қучиб, бир балоларни бидирлаб кўришдан эргашади. «Қаттиқ ушла, қўлингдан чиқиб кетади», дейман ҳар замонда унга буририб. Тепаликнинг ярмига чиққанда айтганим бўлади. Қизалок менга гапираман, деб силлиқ тарвузни топтириб юборади. Хом тарвуз қоптоқдай сакраб адоққа юмалайди – ялангоёқ чопиб бораётган болакайдай кўринади у.

– Ана!...

Қизим бир дам жим туради, сўнг йиғлай бошлайди. Супадан онамнинг кудгиси эшитилади. Бурилиб қарайман. Онам ҳузур қилиб кулади: «Қизинг ҳам бор бўлсин!» Қизча энди бу қулгидан куч олиб баралла йиғлаб юборади: «Янгисини оббейинг...».

Ҳалиги юмалаб кетган тарвуз пастдаги симтўсикка урилиб парча-парча бўлади – оппоқ...

Қизим ундан қўз узмай тураркан, энди тарвузнинг ёрилиб кетганига ўзи айбдорлигини унутиб баттар авжга чиқади. У ерга таппа ўтириб олади-да, оёқлари билан ер тепиб йиғлашга тушади. Бу энди қайсарликнинг авжи: «Ян-янгисини...». Бунча ўпкаси катта бўлмаса бўнинг. Елкамдаги тарвузни ерга қўяман.

– Бор, бошқа, майдароғини топиб бер шунга, – онам яна наби-расига бўлишади, – бўлмаса, кутулмайсан...

– Эна...

– Шунга бақиртириб нима барака топасан, бор, болам.

Онамнинг гапидан ўтолмайман. Ерга қўйган тарвузнинг тағига кичик бир тош қўйиб, юмалаб кетмасдай қилиб жойлаштираман-да, қизимни ўрни-

дан турғизаман, устини қоқаман. Бу пайтга келиб у энди йиғламай қўйган бўлади, фақат ҳар замонда ҳўрсиниб олаверади. Уни етаклаб яна пастга жўнайман. Бу гал тўғри келган бир қичик тарвузни қўлига тутаман. У қулиб-қулиб олдимда йўғғалайди.

Биз супага етиб борамиз. Бири хом, бири пишган-пишмагани номаълум икки тарвуз супадан жой олади. Каттасини муздай сув тўла лаганга ташлайман. Бири саксонини қоралаган, бири етмишдан ошган икки кекса одам тарвуз келтирган қизчаларини бири қўйиб, бири ўпиб-қучиб алқайдилар: «Энамдан-эй, иш қилгич бўлган энамдан-эй...». Буларнинг энаси шу қизча. Ўзларининг энаси йўқ...

Бири учга қираётган, бири қирққа бораётган икки жон уларнинг теграидан жой оламиз. Аёл сизгир соғиб туриб бизни кўз қири билан қўзатади. Ўғил товۇқ катанин ёпа-ёпа биздан қўз олайди.

...Онам мендан бир кунни секин, бир йилни тез яшапти. Унинг нигоҳларида вақтнинг изтироб ва қувончли бир тарзи тизилган. Шу аснода унинг «Қора тикандай юмалаб, шу ерларда Ватан қилдик...» деган хитобини татқор эшитгандек бўлам.

Отам ботаётиб ҳам ортига алағда қараётган офтобга ўқшаб бораёттир. У киши бир умр чўпон бўлган. Даштнинг сир-синаотини билади. Ёмон қўргани бировнинг молини еган одам билан чўлда бўладиган чўпоналдагич қуш. Бу қуш сурувни хурқитиб, зовлатиб юборади. Отам уни беҳосият билади.

Отам билан онамга ёрилган, исроф бўлган тарвузнинг қиймати кам. Уларга бизнинг етаклашиб юришимиз, атрофида бағри бутунлиқда, тинч турганимиз муҳим.

...Бир суратни қўрганмисиз? Менимча, Пикассо ишлаган. Тик қияликка улкан қора тошни юмалаб чикаётган Сизифнинг сурати (Сизиф Европа адабиётинда афсонавий образ). Тошнинг мақсади бошқа. Сизифнинг нияти ўзга. Тош уни ортга – пастга итарилади, Сизиф эса тошни ююрига олиб чикмоқни истади. Сизиф толиқиб, бир дам нафас ростламоқчи бўлса, тош уни ортига суриб кетаверади. Ўртада пайдо бўлаётган асов қурашнинг отини биласизми? Оти – ҲАЁТ! Пастдаги, сувли томоркани англа-тувчи ҳаёт эмас, албатта.

...Супа четидан пастга, миллионлаб ранглар қоришиб ягона қора рангга бирлашаётган, минглаб товушлар туташиб тун садосига эврилаётган томонга қараб жим қолам.

Қайларда-дир шаҳарларнинг шовқини тинмайди. Қайдадир қимлардир асабий ва завқ билан қурашиб ётирлар. Қимдир бариға қўл силтаб, ўзга оламга йўл олмақда. Қимдир туғилмоқда. Сизиф эса асрларки, тошни тепага юмалади. Тош ортига – келган томонига интилади. Қизим кўтариб келаётиб пастга юмалаб кетган тарвузга ўқшади бу тош ҳам.

Миямга уюшган қондай шиддат билан бир нималар урилади. Илкисдан юрагим ёришиб кетади. Шеърнинг илҳомидай бир тартибсиз, ёввойи куч мени қайгадир олиб қочади. Овозсизгина «Воҳ!» деб юбораман...

Мазмун қани, муддао нима эди? Манзил қаерда, номи нима унинг? Қим деганим Нима эмасмиди? Нима деганим Ним экан-ку! Аслида шу тарвуз пайкал билан супа оралиғича экан-ку барча масофалар. Аслида юмалаб овора бўлган хом тарвуз эмасмикан не бир умрлар?! Ёки шу тарвузни қувлаб, гала-гала бўлиб кетмаётганмикан одамзоднинг мангу норизо болалари? Аслида «янгисини оббер» деяётган қизалоқнинг гишаваси бўлмаса ҳаётнинг лоқайд нигоҳига тоб беролмай қоламизми, дейман. Тирикчилик ва тириклик деган гапларнинг фарқини асли шу аср ва шом оралиғидан изламоқ керамикан?! Оламнинг пулти қўлида турган зотларнинг ҳам кун келиб, «Кейин-чи?» деган сўроққа жавоб беролмай қолганини англаш учун шу муддат кифоя эмасми аслида? Эй, юмалаб кетаётган хом тарвуз! Дунёнинг шаклини сенга бермаганимикан Тангри!? Вужуд зиндонидан чириб ўтаётган инсоннинг олий руҳи сенинг қўйингда хор эмасми ўзи? Эй, бир дамда тотини йўқотгуччи неъмат! Фаришта ва ҳайвон оралиғида яшайдан зерикмайдиган одам боласининг қувлаб бораётгани наҳотки сенсан!?

Бир лўлидан эшак сотиб олган одам жуда қийналган экан: эшак ҳар эшикда бир зум тўхтаб, сўнг юрар экан. Одам боласини маззахўрак қилиб, ўз қадридан қўра, минг бор арзон бўлган нарсалар қошида ете қилиб қўйгучи, қўнгилни емириб, асаб торларини узгуччи нарсаналар?

Бир вақтда Чори деган чавандознинг шовқини тўрт-беш мамлакатга ёйилган. Чавандоз қарийб олтимши йил от сурди. У қучган зафарлар завқи, у ҳис этган эрк ва шавқ наъша кам қишларга насиб этади. Шу киши кексайган чоғида, «Қуқибийнинг хавориди тўққиз яшар тулпорнинг жиловини қўйиб, «хайт» деб бир чопганим эсимда...» деган экан. Атиги-я... Бўлгани шуми?

– Бизлар ҳам бир пишган ош, улим, – онамнинг овози ҳаёлимни бўлди, – бир-бирларингга меҳрли бўлинглар. Оқибатларинг кетмасин. Биз кетгандан сўнг ҳам акасинг, эгачиларингга меҳрибон бўл. Бу жойлардан оёқлари узилмасин... Бир йигит бўлган экан, қийматда, дўзах ўтида ўнг қўли қуймай қолибди шу йигитнинг. Чунки сингилси яшаيدиган овулдан ўтаётганда, ёнидаги йўлдошига «Хов анави менинг сингилмининг уйи!» деб ўнг қўли билан сингилсининг уйини кўрсатган экан...

Бу таъкидлар қарийб ҳар оқшом такрорланади, аммо бугун уларнинг мазмунини менга жуда теран, жуда азиз туюлди. «Эй, эна, қўйсангиз-чи, шундай гапларни...», деб сўзини бўлолмадим.

Онам супа четида омонатгина ўлтиради...

Шодмонкул САЛОМ

Спартакиада

МУСОБАҚАЛАР ҚИЗГИН КЕЧДИ

Зомин туманидаги «Ўрикисой» дам олиш масканида Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Жиззах вилояти кенгаши тизимида фаолият юритаётган корхона ва ташкилотларнинг бошланғич касаба уюшма қўмиталари ходимлари ўртасида «Соғлом турмуш тарзи – фаровон ҳаёт асоси» шиори остида спартакиада бўлиб ўтди.

Меҳнат жамоаларида соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш, ходимлар спорт билан шугулланишлари учун зарур шароитлар яратиш ҳамда улар ўртасида дўстона муҳитни янада мустахкамлашни мақсад қилган мусобақалар қизгин кечди.

– Шахмат-шашка, дартс ва сузиш бешлашувларида корхона-ташкилотларнинг 55 нафар ходими иштирок этди, – дейди Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Жиззах вилояти кенгаши раиси Алишер Каримов. – Шунингдек, иштирокчилар «Ўрикисой» дам олиш масканида соғлиқларини тиклаш учун малакали шифокорлардан муолажалар олди.

Яқунда ғолиб ва совриндорлар диплом, фахрий ёрлиқ ва эсдалик совгалари билан тақдирланди.

Хуршид ИНАТОВ,

Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Жиззах вилояти кенгаши
Ташкилий ишлар бўлими
бош мутахассиси

Огоҳлик

«ТИЛСИЗ ЁВ»ДАН ЎҲТИЁТ БЎЛАЙЛИК!

Айни ёз чилласида арзимаган эътиборсизлик ҳам катта ёнғин келтириб чиқариши мумкин.

Шуни инобатга олган ҳолда ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимлари ушбу масала юзасидан турли тарғибот тадбирлари уюштириб келмоқда.

Умуман олганда, ёнғиннинг олдини олишда нафақат мутасаддилар, балки ҳар бир фуқаро бирдек масъул бўлиши лозим. Шу йўл билан оқатга қарши муносиб курашамиз.

Айниқса, болаларга ёнғиннинг келиб чиқиш сабаблари, оқибатларини содда тилда тушунтириб бериш катта аҳамият касб этади. Зотан ўт балоси ҳақида тасаввурга эга ўғил ёки қиз эса фавқулодда вазиятда қандай йўл тутишни яхши англайди. Шундай экан, ёнғиннинг олдини олиш бўйича таъкил этилаётган йиғинларда жонли лаҳзалар, кўргазмалар куруллардан кўпроқ фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

Ш.РЎЗИХОДЖИЕВ,
кичик сержант

МУАССИС:

ISSN 2010-5009

2007-yil 11-yanvarda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 116-raqm bilan ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Doeerie» gazetalarini tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV (tahrir hay'ati raisi), Ulug'bek JALIMNOV, Anvar ABUMUXTOROV, Sayfullo AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV, Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shoqosim SHOISLOMOV, Hamidulla SHIRIMQULOV, Nodira G'OIYIBNAZAROVA, Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari), Mehrididdin SHUKUROV (Mas'ul kotib – «Ishonch»)

Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib – «Ishonch-Doeerie»)

Bosh muharrir Husan EMRATOV

Bo'limlar: Kasaba uyushmalari hayoti – (71) 256-64-69

Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-52-89

Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79

Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43

Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar: Qoraqalpog'iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20

Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23

Buxoro viloyati – (+998-99) 889-90-31

Navoiy viloyati – (+998-99) 500-05-12

Jizzax viloyati – (+998-99) 889-90-34

Namangan viloyati – (+998-99) 889-98-02

Samarqand viloyati – (+998-99) 889-90-26

Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55

Surxondaryo viloyati – (+998-99) 379-19-70

Toshkent viloyati – (+998-99) 600-40-44

Farg'ona viloyati – (+998-99) 889-90-24

Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01

Qashqadaryo viloyati – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda ma'ba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.

Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Navbatchesi muharrir: S. Abdurahmonov

Musabihchilar: D. Xudoyberganova, D. Ravshanova

Sahifalovchi: H. Abdullajilov

Bosishga topshirish vaqti – 00:20 Topshirildi – 00:40

Bahosi kelishilgan narxda

Manzillimiz: 100165, Toshkent shahri, Buxoro ko'chasi, 24-uy.

E-mail: ishonch1991@yandex.uz

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi.

Nashr ko'rsatkichi: 133

Umumiy adadi 34 231 ta

Shundan: 7 155 nusxasi

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshqaruvi

Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

18 677 nusxasi «Erudit» MCHJ boshqaruvi

Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

8 399 nusxasi «Poligraf-Press» MCHJ boshqaruvi

Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi, 236-«B» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taqob.

Buyurtma 415

1 2 3 4 5 6